

ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН:

БАҲОДИҲИИ ХАВФИ

МИЛЛИИ

ҚОНУНИГАРДОНИИ

ДАРОМАДҲОИ БО

РОҲИ ҚИНОЯТ

БАДАСТОВАРДА ВА

МАБЛАҒГУЗОРИИ

ТЕРРОРИЗМ

Ҳисоботи мухтасар

**БАҲОДИҲИИ ХАВФИ МИЛЛИИ
ҚОНУНИГАРДОНИИ
ДАРОМАДҲОИ БО РОҲИ
ҚИНОЯТ БАДАСТОВАРДА ВА
МАБЛАҒГУЗОРИИ ТЕРРОРИЗМ**

Дараҷаи тақмили равандҳои қонунигардонии даромадҳо (ҚД) ва маблағгузорию терроризм (МТ) рӯ ба афзоиш дорад ва илова бар маблағҳои пулӣ ба сифати асоси равандҳои маблағгузорӣ равандҳои пешрафта ва технологияҳои нав низ истифода мешаванд.

Маблағҳо аз қиноятҳои “анъанавӣ” ба даст меоянд, дар ҳоле ки шахсоне, ки бо қонунигардонии даромадҳо машғуланд ва шахсону ташкилотҳое, ки бо терроризм алоқаманданд, дар замони ҳозира фарогириро дар сатҳи глобалӣ вусъат медиҳанд ва бо мақсади ба даст овардани маблағ ва вусъат додани имкониятҳои содир намудани қиноятҳо ба бозорҳои нави қонунию ғайриқонунӣ ворид мешаванд.

Ягон кишвар аз қинояткороне, ки бо ҚД/МТ машғуланд ва аз фаъолияти онҳо дар мавриди пинҳон кардани даромади ғайриқонунӣ бадастоварда ва нисбат додани маблағҳои мазкур ва маблағҳои қонунӣ ба дигар пулҳои қонунӣ бадастоварда эмин нест.

ҚД/МТ маблағхоро аз иқтисоди қонунӣ кашида мегирад ва фойданокии соҳибқори қонуниро барбод медиҳад. ҚД/МТ ба кишварҳо, ҷомеаҳо ва шахсони алоҳида таъсири манфии назаррас мерасонад.

ҚД/МТ **бучаи** маблағҳои зиёди пулиро аз иқтисоди ҷаҳонӣ ва милли табдил медиҳад, ки имкон дошт ин маблағҳо барои маблағгузори ҳадамоти давлатӣ, хизматрасони роҳҳо, бемористонҳо ва мактабҳо истифода шаванд.

Ба ҷои ин, маблағҳо дар ҷайби ҷинояткорон қарор мегиранд ва таъсири онҳо ба ҷомеа дар ҳама ҷо эҳсос мешавад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Афғонистон ҳаммарз аст, ки дар истеҳсоли ғайриқонунии маводи муҳаддир дар саросари ҷаҳон пешсаф буда, дар қаламрави он гурӯҳҳои зиддиҳукумати ва террористӣ ба таври фаъол амал мекунанд ва мутаносибан аз равандҳои ҚД/МТ эмин нест.

Ҷинояткороне, ки бо ҚД/МТ машғуланд, барои фаъолияти худ пайваста бозорҳои нав ҷустуҷӯ мекунанд ва Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар қатори кишварҳои дигар, метавонад барои фаъолияти онҳо боз ба сифати як ҳадафи дигар қарор гирад.

Баҳодиҳии хавфи миллии қонунигардони даромадҳо ва

маблағгузори терроризм аз моҳи апрели соли 2015 то моҳи сентябри соли 2017 бо супориши Комиссияи доимоамалкунандаи байниидоравӣ оид ба масъалаҳои МКД/МТ/МПСКО (ҚДБ) гузаронида шудааст, ки барои муаррифӣ намудани пешниҳодҳо дар мавриди таҳия ва татбиқи сиёсати ягонаи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи МКД/МТ масъул аст. Мақомоти асосии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои омода намудан ва гузаронидани Баҳодиҳии хавфи миллии масъулият бар дӯшдоранд, вазорату идораҳо - аъзои Комиссияи байниидоравӣ мебошанд: Бонки миллии Тоҷикистон, Суди олий, Прокуратураи генералӣ, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии омор, Вазорати корҳои дохилӣ, Вазорати молия, Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Вазорати корҳои хориҷӣ, Вазорати муҳоҷират, меҳнат ва шуғли аҳоли, Кумитаи давлатии амнияти миллии, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Кумитаи андоз, Ҳадамоти гумрук, Ҳадамоти алоқа, Департаменти мониторинги молиявӣ дар назди Бонки миллии Тоҷикистон.

МЕТОДОЛОГИЯ БАРОИ

БХМ ҚД/МТ

БХМ ҚД/МТ барои муайян кардани хавфҳои ниҳоят баланд, ки қабули стратегияҳои таъчилаго оид ба кохиш додани онҳо талаб менамояд, муқаррар шудааст. БХМ ҚД/МТ ин вазиғаро бо мақсади муайян намудани таҳдидҳо, осебпазириҳо ва оқибатҳои асосии ҚД/МТ барои муқаррар намудани хавфҳои аз ҳама муҳими ҚД/МТ иҷро менамояд.

Ин БХМ ҚД/МТ бар беҳтарин маълумот ва иттилооти мавҷуда асос ёфтааст, ки тавассути мусоҳибаҳо (воҳӯриҳо) семинарҳо, ҷамъовариҳои маълумотҳои оморӣ ва дигар маълумотҳо, ки идораҳои давлатӣ ва бахши хусусӣ пешниҳод кардаанд, маълумот аз воситаҳои ахбори омма (ВАО) ва дигар сарчашмаҳои дастрас, инчунин андешаҳои коршиносон/мулоҳизаҳои пуларизиши вазоратҳо, ки маълумот пешниҳод менамоянд, ба даст омадаанд. Иттилооти мазкур барои БХМ ҚД/МТ дар Тоҷикистон тавассути баррасии таҳдидҳо, осебпазириҳо (нуқсонҳои системавӣ) ва оқибатҳои имконпазир дар сурати ба вуҷуд омадани хавфҳо истифода шудааст.

Ин БХМ ҚД/МТ дар асоси Роҳнамо оид ба Баҳодихии хавфи миллии қонунигардонии даромадҳо ва маблағгузориҳои терроризм, ки моҳи феввали соли 2013 аз ҷониби ФАТФ

нашр шудааст, бо назардошти БХМ-и дар як қатор кишварҳо гузаронида шудааст.

Дар муайянсозии хавфҳои ҚД/МТ “дар” Ҷумҳурии Тоҷикистон ва “аз” тариқи он як қатор фарзияҳо татбиқ мешаванд. Якум, маблағи даромадҳои қонунигардо-нидашуда ҳарчи зиёдтар бошад, таҳдиди қонунигардонии даромадҳо ҳамон қадар зиёдтар аст. Дувум, барои маблағгузориҳои терроризм маблағи пулҳое, ки аз ҷинойтҳои асосӣ (предикатӣ) ба даст меоянд, эҳтимолияти бештар дорад, ки барои маблағгузориҳои терроризм дар кишвар ва маблағгузориҳои терроризм дар кишварҳои дигар бо иштироки шаҳрвандон ва муҳоҷирон аз Ҷумҳурии Тоҷикистон камтар хоҳад буд. Севум, дар мавриди маблағгузориҳои терроризм бо маблағҳои ғавқулода камтари пулӣ оқибатҳо хеле зиёд хоҳанд буд. Чорум, дар маблағгузориҳои терроризм маблағҳои қонунӣ истифода мешаванд, маблағҳои қонунӣ ва ғайриқонунӣ метавонанд омехта шаванд, вале эҳтимолияти бештар ҳаст, ки маблағҳо метавонанд аз ҳамон як навъи ҷинойтҳои предикативе ба даст оянд, ки раванди қонунигардонии даромадҳо таъмин мекунанд.

Мутаносибан, равише, ки барои муайян кардани таҳдидҳои асосии қонунигардонии даромадҳо “дар” Ҷумҳурии Тоҷикистон ва “аз”

тариқи он дар замони ҳозира ва дурнамои кӯтоҳмуддат интиҳоб шудааст, маблағҳои назарраси пулиери нишон медиҳад, ки дар натиҷаи содир намудани ҷиноятҳои предикатӣ ба даст омадаанд ва барои ҚД/МТ дастрасанд. Дар ҳолатҳои, ки маълумот вучуд надорад ё маълумоти кам вучуд дошта, ки мутобиқи ҳаҷми маблағҳо ба даст омадаанд ва дар ҷиноятҳои алоҳидаи предикатӣ пайдо шудаанд, фикри мақомоти гуногун бар асоси тафтишоти ҷорӣ ва қаблан анҷомёфта барои муайян кардани ҳаҷми имконпазири маблағҳои, ки барои ҚД/МТ дастрасанд, қабул гардид.

Зарурати таъхирнопазир дар амалиёт аз маҷмӯи таҳдидҳои осебпазирҳои баландтарин, инчунин оқибатҳои гаронтарини ҷунин хавфҳои ҚД/МТ сарчашма мегирад.

ТАҲДИДҲО

Сатҳи баландтари хавфҳо аз маблағҳои бармеоянд, ки бо коррупсия/порахӯрӣ, ҷиноятҳои вобаста ба андоз, ҷиноятҳои матбуот бо маводи муқаддир, инчунин, марбут бо қаллобӣ вобастаанд.

Воситаҳои, ки аз маблағҳои бо коррупсия ва порахӯрӣ бармеоянд, хеле бузург баҳогузорӣ шуда, метавонанд иқтидоран барои ҷараёни ҚД/МТ дастрас бошанд.

Мақомоти давлатӣ хабар доданд, ки шумораи тафтишоти парвандаҳои оид ба коррупсия/ришвахӯрӣ дар соли 2015 дар муқоиса бо соли қаблӣ хеле зиёд аст.

Мавқеи ҷойгиршавии ҷуғрофии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳамсоиягӣ бо кишварҳои, ки дар онҳо сатҳи коррупсия баланд аст, кишварро ба хавфи хеле назаррас гирифтормекунанд. Инчунин рушди инфрасохтори бузургмиқёс метавонад дар робита бо ҳавасмандии шахсоне, ки ба коррупсия/ришвахӯрӣ мусоидат мекунанд, нигарониरो ба вучуд орад.

Саркашӣ аз пардохти андозҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хеле густариш ёфтааст, ки инро як қатор муурофияҳои судӣ тасдиқ мекунанд. Аз нигоҳи омӯрӣ, маблағҳои, ки бо саркашӣ аз пардохти андозҳо пайдо шудаанд, ҳамчун **маблағҳои хеле бузург** муайян шудаанд ва эҳтимоли қавӣ меравад, ки маблағҳои мазкур метавонанд дар ҷараёни ҚД/МТ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода шаванд.

Ҷиноятҳои, ки бо маводи нашъаовар алоқаманданд, низ сарчашмаи хеле бузурги маблағҳои ғайриқонуниро таъмин менамоянд, ки метавонанд ба ҚД/МТ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири аслии расонад. Истеъмоли дохилии маводи нашъаовар тамоюл ба болоравӣ дорад. Шумораи тафтишот Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун

нуқтаи транзитӣ барои воридоти фаромарзии ғайриқонунии маводи нашъаовар муайян менамоянд. Эҳтимол аст, ки интиқоли маводи нашъаовар бо воридоти ғайриқонунии сармоя, ки аз Ҷумҳурии Тоҷикистон мегузарад, алоқамандӣ дорад. Маблағҳо аниқтараш барои ҚД/МТ истифода хоҳанд шуд ва ҳамчун маблағҳои **хеле калон** арзёбӣ мешаванд.

Шумораи тафтишоти амалҳои қаллобӣ дар тӯли се соли охир дар муқоиса бо тафтишоти дигар ҷиноятҳои предикатӣ хеле зиёд аст. Ҳаҷми маблағҳое, ки бо қаллобӣ алоқаманд буда, сипас барои истифода бо мақсади ҚД/МТ дастрас мешаванд, низ **хеле калонанд**. Ҳарчанд маблағҳое, ки дар ин намуди ҷиноят пайдо мешаванд, аз миқдори кам ба хеле баланд тағйир меёбанд, дар умум, оид ба маблағҳое, ки зери чунин намуди ҷиноят чун қаллобӣ пайдо мешаванд, метавон ҳамчун **маблағҳои хеле калон** суҳан гуфт.

Ҳаҷми маблағҳои ғайриқонунии дигаре, ки дар натиҷаи қочоқи дороиҳо ва пули нақд (ба истиснои маводи нашъаовар) ва ҚД аз фаъолияти савдо ба даст омадаанд, ҳамчун таҳдиди **зиёд** барои ҚД арзёбӣ мешаванд. Маблағҳое, ки бо ҚД аз фаъолияти савдо вобастаанд, ҳарчанд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавриди маблағҳои

ошкоршудаи ғайриқонунии бадастоварда мушаххас муайян нашудаанд, ҳамчун таҳдиди назарраси ҚД/МТ баррасӣ мешаванд.

Киберҷиноят, истисмори шаҳвонӣ ва дуздиву торочгарӣ/ғорат ҳамчун таҳдиди **сатҳи миёнаи** ҚД/МТ арзёбӣ мешаванд.

ОСЕБПАЗИРӢ

Мафҳуми осебпазирӣ он унсурҳоеро дар бар мегирад, ки дар онҳо таҳдид метавонад татбиқ гардад ва ё он соҳаҳое, ки ба тезонидан ва ёрӣ расонидан дар татбиқи ҚД/МТ мусоидат намоянд. Ин маънои баҳодихии низоми назорати МҚД/МТ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар мегирад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон кишвари дорои иқтисоди дар ҳоли суръати пасти афзоиш ба ҳисоб меравад. Иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз иқтисоди бар гардиши маблағҳои пули нақд бунёдёфта ба иқтисоди нисбатан боэътимод бар асоси муомилаҳои (транзаксияҳои) электронӣ мегузарад. Вале маблағҳои нақд ҳанӯз таркиби назарраси иқтисодӣ, махсусан, бо иштироқи бахшҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ мебошанд. Гардиши маблағҳо, ҳам маблағҳои нақд ва ҳам интиқоли электронӣ аз хориҷа низ ҳамчун шартӣ эҳтимолии

(потенциали) пайдоиши ҚД/МТ “дар” Ҷумҳурии Тоҷикистон ва “тавассути” он муайян мешавад.

Сарфи назар аз маълумоти маҳдуд дар бораи сарчашмаҳои ғайриқонунии чараёни фаромиллии маблағҳо “ба” Ҷумҳурии Тоҷикистон ва “тавассути” он, эҳтимол аст шахсоне, ки дар кишварҳои дигар бо ҚД/МТ машғуланд, метавонанд бахшҳои молиявӣ ва ғайримолиявӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар замони ҳозира ё дар оянда бо мақсади ирсол ва кӯшиши пинҳон доштани маблағҳои истифода баранд, ки бо роҳи ғайриқонунӣ ба даст омадаанд. Маблағҳои фаромиллие, ки дар натиҷаи коррупсия, тичорати ғайриқонунии маводи нашъаовар ва дигар ҷиноятҳо дар кишварҳои дигар, ки ба таври потенсиалӣ маблағҳо барои маблағгузори терроризм ташаккул медиҳанд, метавонанд дар кишварҳои дигар ҷамъ гарданд, вале баъдтар метавонанд ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид шаванд.

Ба бахшҳои гуногунсоҳаи молиявӣ ва ғайримолиявӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон осебпазирӣ хос буда, метавонад ба тақвиятёбии ҚД/МТ мусоидат намояд. Дар бахши ташкилотҳои қарзӣ, аз ҷумла бонкҳо ва ташкилотҳои молиявӣ хурд, нисбат ба ҚД/МТ саҳт осебпазир ҳисобида мешаванд, ҳамзамон осебпазирии бонкҳо нисбат ба

ҚД/МТ баланд ва осебпазирии ташкилотҳои молиявӣ хурд, махсусан дар мавриди робита доштан бо маблағгузори терроризм, хеле баланд арзёбӣ мешаванд. Дар мавриди маблағҳои пули нақд ва электронии ғайриқонунӣ ташкилотҳои қарзӣ қисми назарраси хавфҳои ҚД/МТ-ро бо худ доранд. Бонки миллии Тоҷикистон мақомест, ки бо мақсади коҳиш додани хавфҳо дар ташкилотҳои қарзӣ назоратро аз рӯи ташкилотҳо амалӣ менамояд. Бо вучуди ин, хавфи умумӣ барои бахш аз сатҳи баланд то сатҳи хеле баланд тағйир меёбад.

Ташкилотҳои қарзӣ барои ҳамаи хизматрасониҳои интиқоли маблағ ва амалиёти мубодилаи асъор масъулият бар дӯш доранд, ки бо мақсади ҷойгиркунӣ ва ҳаракати маблағҳои пулии бадастоварда роҳҳо эҷод менамоянд. Ҳарчанд дар замони ҳозира истифодаи маҳдуди технологияҳои электронии молиявӣ мушоҳида мешавад, дар оянда интизорӣ меравад, ки воситаҳои афзоиш меёбад, махсусан воситаҳои мазкур бо истифодаи хеле босуръати технологияҳои телефони мобилӣ аз ҷониби шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд мебошад.

Ташкилотҳои ғайримолиявӣ (ташкилотҳои ҷамъиятӣ) ҷиҳати истифодаи онҳо барои ҚД/МТ низ хеле осебпазир баррасӣ мешаванд.

Дар бахшҳои ғайримолиявӣ, набудани назорат аз рӯи фаъолияти ҳуқуқшиносон ва адвокатҳо аз нуқтаи назари мусоидат ба ҚД/МТ ҳамчун хавфи хеле **баланд** баҳогузори мегардад.

Сатҳи нисбатан пасти назорат аз рӯи фаъолияти ширкатҳои аудиторӣ ва аудиторҳои инфиродӣ ба арзёбии миёнаи осебпазирӣ оварда мерасонад. Субъектҳои дигаре, ки осебпазирии камтар ё муътадил доранд, ширкатҳои суғурта, хадамоти почта, чавоҳирфурӯшон ва тоҷирони филизоти қиматбаҳо, гаравхонаҳо (ломбардҳо) ва бизнеси бозиҳои бурднок мебошанд.

Дар кишвар сатҳи баланди иродаи сиёсӣ вучуд дорад, ки ба шарофати он Ҷумҳурии Тоҷикистон ба наздикӣ ислоҳоти муҳими қонунгузори дар самти ҚД/МТ анҷом додааст, ки масъалаи мазкур ҳамчун масъалаи аввалиндараҷа баррасӣ шудааст.

Ҳарчанд қонунгузори дар самти ҚД/МТ дар маҷмӯъ кифоя арзёбӣ мешавад, дар рафти кор баъзе ислоҳот бо мақсади тақвият додани низоми МКД/МТ муайян шудаанд.

Қонун дар бораи МКД/МТ ба мақомот барои ошкорсозӣ ва пешгирии ҚД/МТ ваколатҳои кофӣ медиҳад, вале амалисозии пурраи ваколатҳои мазкур муҳим буда, барои таъмини самаранокии қонунҳо ва ба ҳадди ақал расонидани хавфҳои ҚД/МТ фароҳам овардани захираҳои

муносиби техникӣ ва инсониро тақозо менамоянд.

Ҳарчанд аксарияти муассисаҳои давлатӣ барои нигоҳ доштани низомҳои МКД/МТ сатҳи кофӣ захираҳои техникӣ мисли компютерҳо ва нармафзорҳо дар ихтиёр доранд, барои баъзе ташкилотҳо ҷиҳати дар маҷмӯъ таъмин намудани самаранокии низоми МКД/МТ технологияҳои иловагӣ зарур мебошанд.

Ҷузъи таркибии ҳисоботдиҳии амалиёти низоми МКД/МТ сатҳи муътадили ҳисоботдиҳиро таъмин менамояд. Мақомоти кашшофӣ молиявӣ (МКМ) бояд пешниҳоди ҳамаи ҳисоботҳои ҳатмӣ оид ба маблағҳои муқарраршудаи заминавӣ ва муомилоти (транзаксияҳои) шубҳаноки ташкилотҳои қарзӣ ва ташкилотҳои дигареро таъмин намояд, ки барои пешниҳоди ҳисобот дар бораи муомилоти (транзаксияҳои) молиявӣ ва иҷрои ҳамаи талаботи дигар мутобиқи Қонун дар бораи МКД/МТ/МПСҚО масъулият бар дӯш доранд. МКМ дар низоми МКД/МТ нақши муҳим бозид, ҳадди ақал, ба баъзе мақомоти танзимкунандаи баргузори тафтишот дар маҳалҳо, тренинг, тавсия ва кӯмак пешниҳод менамояд. Барои амалисозии самаранокии вазифаи асосии МКМ дар низоми МКД/МТ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади пешниҳоди

тавсияҳо, баргузорию тренингиҳо ва тафтишоти мақсаднок дар маҳалҳо ба МКМ захираҳои иловагии назорати заруранд. МКМ-ро зарур аст, ки барои дастгирии иттилоотии арзишманди ҳисоботҳо ва муайянсозии ояндаи ҚД/МТ иқтидори таҳлилии худро баланд бардорад.

Дар назорати сарҳад воситаҳои гуногуни назорати ҷисмонӣ ва электронӣ истифода мешаванд, ки ба шарофати онҳо ошкор кардан ва ба ҷавобгарӣ кашидани як қатор шахсоне муяссар шудааст, ки аъори тавассути сарҳад интиқолдиҳандаро изҳорнома (декларатсия) накардаанд. Вале низоми мазкур дар ошкорсозии ҳаракати маблағҳои пулӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз тариқи он, махсусан, дар фурудгоҳҳо, дар нақлиёти роҳи оҳан ва гузаргоҳҳои сарҳадӣ имкониятҳои маҳдуд дошта, бо мақсади таъмин намудани арзёбии пурраи маҳдудиятҳои самарабахшии уҳдадорӣ тафтиши дубораи фавриро талаб менамояд.

Ҳамоҳангсозии МКД/МТ ва ҳамкорӣ байни мақомоти давлатӣ дар маҷмӯъ хуб амалӣ мешавад.

Муқарраран, асоси расмие мисли Ёддошти тафохум вучуд дорад, инчунин Комиссияи доимоамалкунандаи байнидоравӣ оид ба МКД/МТ/МПСКО ва як қатор гурӯҳҳои корӣ ва ҳамоҳангсозӣ

таъсис дода шудаанд ва амал мекунанд. Вале таъмин кардан муҳим аст, ки гурӯҳҳои корӣ ва гурӯҳҳои ҳамоҳангсоз кори худро самаранок анҷом диҳанд ва кори мазкур барои ташкилотҳо мушкилот пеш наорад.

Дар мавриди сармоягузориҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд гуфт, ки ҳоло онҳо нисбатан камтаранд, вале стратегияи Ҳукумат ба ҷалби сармоягузориҳои ҳарчи бештар равона шудааст. Сармоягузориҳо тавассути сарчашмаҳои байналмилалӣ ворид мешаванд ва ҷанбаи назарраси стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муваффақ шудан ба рушди иқтисодӣ мебошанд. Вазъияти мазкур метавонад эҳти-молияти зиёди истифодаи хидматрасониҳоро бо мақсади мусоидат намудан ба ҚД/МТ тавассути чараёни маблағҳои пулии ғайриқонунӣ эҷод намояд ва назорати дақиқро тақозо мекунад.

Ба таври ҳамононд, махсусан боз хавфи он зиёд аст, ки маблағҳо дар натиҷаи ҷиноятҳои аз ҷониби ҳуқуқвайронкунандагони вата-нӣ ва хориҷӣ содиршаванда ба даст меоянд, тавассути хариду фурӯши моликият пинҳон карда мешаванд.

ПАЙОМАДҲО (ОҚИБАТҲО)

Дар пайомадҳо таъсири ҳодисаи рӯйдиханда, аз ҷумла таъсир ё зиёни фаъолияти асосии ҷиноятӣ дар

низомҳо ва институтҳои молиявӣ ва дар маҷмӯъ барои иқтисодиёту ҷомеа ба ҳисоб гирифта мешавад.

Аз нигоҳи хусусият пайомадҳои ҚД/МТ метавонанд кӯтоҳмуддат ё дарозмуддат бошанд ва бо аҳоли, гурӯҳҳои ашхос, муҳити соҳибкорӣ, дигар манфиатҳои милливу байналмилалӣ, инчунин обрӯву эътибор ва ҷолиб будани бахши молиявии Тоҷикистон алоқаманданд. Эътироф кардани мавҷудияти пайомадҳои мушаххаси таҳдидҳо ва осебпазирӣ аз ҚД/МТ ба муайянсозии ҳаҷми нисбӣ ё аҳамияти хавфҳои ҚД/МТ мусоидат менамояд.

Ҳангоми баррасии пайомадҳо дар ин БХМ як қатор омилҳо барои муайян кардани андозаҳои зиён метавонанд муҳим бошанд. Омилҳои мазкур таъсир ба иқтисоди милли, таъсир ба манфиатҳои милливу минтақавӣ, таъсир ба бахши молиявӣ ё бизнеси алоҳида ва масъалаҳои обрӯву эътиборро дар бар мегиранд.

Сатҳи баланди таҳдидҳо ва осебпазирӣ дар ҳамбастагӣ метавонанд хавфи бузурги зиёнро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён оваранд ва ба пайомадҳои вазнин, ҷиддӣ ва муътадил оварда мерасонад. Дар ҳолати маблағгузори терроризм, пайомадҳо ҳамеша ҷиддӣ ё бузург мешаванд.

САТҲИ ХАВФ

Таҳлили сатҳи ҷиддӣ будани хавфҳои алоҳида аз нуқтаи назари таъсири онҳо, инчунин эҳтимолияти амалисозии онҳо имкон медиҳад, ки сатҳи тахминии хавф ба таври умумӣ муайян карда шавад.

Сатҳи хеле баланди хавфи ҚД/МТ метавонад дар натиҷаи робитаҳои миёни таҳдидҳои муътадили муайяни ошкоршудаи ҷиноятҳои предикатӣ: порахӯрӣ/коррупсия, ҷиноятҳо дар соҳаи андоз, маводи мухаддир, қаллобӣ, қочоқ, ҚД бо истифодаи тижорат аз фаъолият, кибер-ҷиноят, истисмори ҷинсӣ ва торочгарӣ/дуздӣ дар алоқамандӣ бо **осебпазирӣҳои** ҷанбаҳои зерин: захираҳои техникӣ, иқтисоди асосёфта бар муҳосиботи нақдӣ, интиқолҳои пулӣ, экология ва ҷуғрофия, ташкилотҳои маблағгузори хурд, ҳуқуқшиносон ва адвокатҳо ба вучуд ояд.

Сатҳи баланди хавфи ҚД/МТ метавонад дар натиҷаи робитаҳои миёни таҳдидҳои муътадили муайяни ошкоршудаи ҷиноятҳои предикатӣ: порахӯрӣ/коррупсия, ҷиноятҳо дар соҳаи андоз, маводи мухаддир, қаллобӣ, қочоқ, ҚД бо истифода аз тижорат, киберҷиноят, истисмори ҷинсӣ, торочгарӣ/дуздӣ дар алоқамандӣ бо **осебпазирӣҳои** ҷанбаҳои зерин: қонунгузорӣ, захираҳои инсонӣ–таҷриба, захираҳои инсонӣ–мавҷудияти

кормандон, институтсионалӣ, Ҳамоҳангсозӣ ва ҳамкорӣ, аҳоли, соҳаҳо, воридаот/содидаот, даромадҳо, сармоягузориҳои хориҷӣ, амволи ғайриманқул, моликияти бенефитсиарӣ, бонкҳо, ҳадамоти суғурта ва почта, ширкатҳои аудиторӣ ва аудиторҳои инфиродӣ, ҷавохирфурӯшон ва тоҷирони филизоти қиматбаҳо, гаравхонаҳо (ломбардҳо) ва ғ. ва ташкилотҳои ғайримолиявӣ ба вуҷуд ояда.

Инчунин сатҳи баланди хавфи ҚД/МТ метавонад аз робитаи миёни сатҳи пасти таҳдидҳои ошкоршудаи ҷиноятҳои предикатӣ: хариду фурӯши одамон, асбори тақаллубӣ, тижорати силоҳ ва ҷиноятҳои вобаста бо силоҳ дар алоқамандӣ бо осебпазириҳои зерин ба вуҷуд ояда: захираҳои инсонӣ–таҷриба, захираҳои инсонӣ–мавҷудияти кормандон, захираҳои техникӣ, сармоягузориҳои хориҷӣ, амволи ғайриманқул, иқтисоди асосёфта бар муҳосиботи нақдӣ, интиқолҳои пулӣ, экология ва ҷуғрофия, бонкҳо, ташкилотҳои маблағгузориҳои хурд, ҳуқуқшиносон ва адвокатҳо, гаравхонаҳо (ломбардҳо) ва ғ. ва ташкилотҳои ғайримолиявӣ.

МАБЛАҒГУЗОРИИ ТЕРРОРИЗМ

Эҳтимола аст таҳдидҳои маблағгузориҳои терроризм дар натиҷаи ғайриқонунӣ ба

даст оянда, ки дар Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон новобаста аз ҳаҷми маблағ ё маблағҳои қонунӣ номбар шудаанд. Илова бар ин, эҳтимолияти маблағгузориҳои терроризм аз сатҳи осебпазириҳои ва нуқсонҳои дар низомҳои ва институтҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳеле вобаста хоҳад буд.

Бо сабаби вазъияти ҷорӣ дар мавриди терроризми васеъ паҳншуда ва ғайриқонунӣ таҳдидҳои террористҳои дар сатҳи глобалӣ, инчунин, бо назардошти мавқеи ҷойгиршавии ҷуғрофии Ҷумҳурии Тоҷикистон, эҳтимола аст маблағгузориҳои терроризм дар заминаи ватанӣ ва минтақавӣ афзояда ва дар оянда таваҷҷуҳи ҷиддиро тақозо менамояда ва ҳамчун сатҳи баланди таҳдид баррасӣ гардада. Ҳарчанд оқибатҳо ҳеле бузург ё ҷиддӣ хоҳанд буд, сатҳи хавф ҳам метавонад ҳеле бузург бошад.

СТРАТЕГИЯИ ПАСТШАВИ

Стратегияҳои оид ба пастшавии хавфҳои муайян карда шуданд, ки ҳама хавфҳои бузург ва калонро, ки аз робитаи байни таҳдидҳои осебпазириҳои ва оқибатҳои имконпазири ин муносибатҳо ба миён омадаанд, дар бар мегиранда.

Шаш самт муайян гардид, ки татбиқро дар низоми МҚД/МТ дар Тоҷикистон дар муҳлати кӯтоҳтарин

талаб менамоянд. Таваччуҳи таъхирнопазир ба масъалаҳои мазкур ҷиҳати коҳиш додани хавфҳои муҳимтари ҚД/МТ имкон фароҳам меорад, ки дар ин БХМ ҚД/МТ муайян шудаанд. Ин самтҳои муҳим аз инҳо иборатанд:

1. Қонунҳо ва ворид кардани тағйироту иловаҳо ба онҳо;
2. Омор ва ҷамъовариҳои маълумот;
3. Иқтисоди асосёфта бар муҳосиботи нақдӣ;
4. Назорат аз болои ташкилотҳои қарзӣ ва муассисаҳову касбҳои ғайримолиявии муқарраршуда;
5. Бо захираҳои инсонӣ ва техникаӣ таъмин намудани мақомоти амалиётӣ ва назораткунанда;
6. Маблағгузориҳои терроризм.

Қайд кардан ба маврид аст, Ҷумҳурии Тоҷикистон барои низоми хуби МҚД/МТ замина дорад. Қонунгузориҳои зарурӣ омода гардид, мақомоти назораткунанда дар самти МҚД/МТ фаъолият мекунад ва як қатор парвандаҳои ҚД/МТ тафтиш ва баррасӣ шуда, муҷозоти мувофиқ қабул гардид.

Айни замон зарурат аст, ки кори нисбатан босамари низоми МҚД/МТ Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин гардида, инчунин ҳама хавфҳои, ки бо ҚД/МТ вобастаанд ошкор ва дар ҳолатҳои имконпазир

идора кардани онҳо ба таври шоиста таъмин карда шавад.

ХУЛОСА

Ин Баҳодиҳии умумии хавфи миллий, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бори аввал аст, сатҳи баланди хавфҳои ҚД/МТ-ро тавсиф менамояд ва ниҳоят барои таҳияи баҳодиҳии муносибтари хавфҳои ҚД/МТ тӯли чанд соли оянда ҳамчун асос хидмат мекунад.

Вале камаҳамият нест, ки барои мусоидат намудан ба таҳияи ин БХМ ҚД/МТ маҷмӯи маҳдуди маълумоти оморӣ ва маводи мавзӯӣ вучуд доштанд. Барои коркарди муфассали БХМ бояд маълумотҳои оморӣ ва дигар маълумотҳо бе каноргузориҳои омода ва таҳлил гарданд.

Бар асоси ин БХМ, Ҷумҳурии Тоҷикистон айни замон сатҳи баланди ҚД/МТ-ро доро нест. Бо вучуди ин, кишварро зарур аст, ки барои пешгирии шиддатёбии ҚД/МТ дар соҳаҳои баландтар стратегияҳои муайяноро амалӣ намояд, то ҳар гуна хавфҳои нави ҚД/МТ дар марҳилаи барвақт ошкор ва стратегияҳои коҳиш додани чунин хавфҳои ҚД/МТ андешида шаванд.

БХМ ҚД/МТ-и мазкур як қатор стратегияҳои афзалиятнокро, ки бояд дар ояндаи наздик татбиқ гарданд, пешниҳод менамояд.